

Nr 145.

Av herrar Ohlon och Svärd, om ökat statsbidrag till handelshögskolan i Göteborg.

År 1947 förordnade Kungl. Maj:t justitierådet G. Dahlman att inom handelsdepartementet biträda vid handläggningen av frågor rörande handelshögskolornas organisation och arbetsuppgifter. Utredningen avsåg främst att klarlägga handelshögskolornas behov av ekonomiskt stöd från statens sida. I sitt den 15 juni 1948 avgivna betänkande har utredningsmannen för kalenderåren 1951 och 1952 beräknat handelshögskolans i Göteborg utgifter till respektive 488 000 kronor och 513 000 kronor, dess egna inkomster (fondavkastning och elevavgifter) till för vardera året 219 000 kronor och sålunda underskottet å verksamheten år 1951 till 269 000 kronor och år 1952 till 294 000 kronor. För senare hälften av år 1951 och förra hälften av år 1952 — motsvarande budgetåret 1951/52 — blir underskottssiffran 281 500 kronor.

Utredningsmannen har gjort dessa beräkningar på grundval av en utredning om Göteborgs handelshögskolas verksamhet innefattande ett program för en viss, ehuru icke särdeles omfattande utbyggnad av verksamheten med ökning av lärarpersonal och administrativ personal. Ett genomförande av programmet skulle ha inneburit, att även handelshögskolan blivit delaktig av den »upprustning», som genom statsmakternas mellankomst genomförts för universitet och högskolor. Programmet har dock för handelshögskolans i Göteborg vidkommande icke realiserats annat än i mycket begränsad omfattning, eftersom stödet från statens sida blivit långt mindre än vad som ställts i utsikt. Vid en ny beräkning, som styrelsen för handelshögskolan i maj 1950 låtit verkställa på anmodan av handelsdepartementet, har det beräknade underskottet för budgetåret upptagits till 241 000 kronor.

Vid föregående års riksdag väcktes i riksdagen motion om att handelshögskolans professorer skulle beviljas inträde i statens pensionsanstalt. Om dylikt inträde beviljades, skulle handelshögskolan på sitt eget pensionskonto göra en årlig besparing om extra 16 000 kronor. Om vidare Göteborgs stad för vardera kalenderåret 1951 och 1952 kommer att lämna samma årsbidrag som hittills till verksamheten, cirka 34 000 kronor, skulle behovet av statsunderstöd budgetåret 1951/52 motsvara ovan angivna underskottsbelopp 241 000 kronor, minskat med summan av sistberörda belopp 16 000 och 34 000 kronor; kvarstående underskott skulle bli 191 000 kronor.

Ovan gjorda beräkningar äro självfallet osäkra, och styrelsen har i sin underdåniga skrivelse den 16 juni 1950 med ansökan om statsbidrag av där angivna skäl inskränkt sin hemställan till att avse en till 180 000 kronor beräknad brist.

I årets statsverksproposition har för handelshögskolan i Göteborg upptagits ett belopp av 90 000 kronor. Detta belopp kommer, som framgår av vad ovan anförts, att lika litet som motsvarande belopp under närmast föregående år vara tillräckligt för att täcka det förutsedda underskottet. Emellertid har Kungl. Maj:t för vart och ett av sistförflutna tre år förordnat, att ur handels- och sjöfartsfonden skulle ställas till styrelsens förfogande ett belopp som bidrag till täckande i efterhand av uppkommen förlust. Sålunda har år 1950 sådant bidrag utgått med 40 000 kronor, avseende 1949 års förlust (50 997 kronor). Styrelsen har anledning hoppas, att ett bidragsbelopp av samma storlek kommer att utges även för kalenderåren 1951 och 1952, varigenom statsbidraget för budgetåret i verkligheten kommer att bli 130 000 kronor. Då bristen emellertid beräknats till 180 000 kronor, återstår att skaffa täckning för ytterligare 50 000 kronor.

Vid uppgörande av budgeten för kalenderåret 1951, för vilket år underskottet beräknats till 92 400 kronor eller, efter avdrag av 40 000 kronor från handels- och sjöfartsfonden, 52 400 kronor, beslöt styrelsen, att terminsavgiften vid handelshögskolan från ingången av höstterminen 1951 skall höjas från 200 kronor till 250 kronor. För läsåret 1951/52 beräknar styrelsen härigenom uppkommande ökning av inkomsterna till cirka 30 000 kronor. I den mån underskottet icke på denna väg kan täckas, återstår för styrelsen blott möjligheten att taga i anspråk disponibla kapitalmedel.

Vi anse det vara att beklaga, såväl att handelshögskolan skall behöva förbruka sitt grundkapital som att den skall nödgas höja terminsavgifterna. Vi hemställa därför,

att riksdagen ville besluta, att det till handelshögskolan i Göteborg för budgetåret 1951/52 utgående statsbidraget ökas med 50 000 kronor till 140 000 kronor, på villkor att någon höjning av terminsavgiften under motsvarande läsår icke sker.

Stockholm den 26 januari 1951.

Sven Em. Ohlson.

G. Svärd.
